

NY SVENSK FISKERITIDSKRIFT

ORGAN FÖR SVENSKA FISKAREFÖRBUNDET

UTGIVARE: FISKERIINTENDENTEN DR. N. ROSÉN, GÖTEBORG.

Nr 10

15 MAJ

1931

Vid återgivande av artiklar i denna tidskrift skall källan angivas.

Håll fiskrummet rent och behandla fisken omsorgsfullt!

Nu när den varma tiden börjar, torde det ej vara överflödigt att erinra fiskare om vikten att hålla fiskrummet i båtarna väl rengjort. Slem och fiskrester samla sig där och utgöra en gynnsam jordmån för bakterier. Rengör därför alltemellanåt fiskrummet grundligt! Vid fiskeristationen Prince Rupert i Kanada ha försök anställts med olika desinfektionsmedel. Man kom till det resultatet, att ett effektivt sätt att rengöra lastrummet är att tvätta det med 1,5 % formalin (handels formalin är c:a 40 %). Men det hjälper ej att rengöra lastrummet, om fiskare vid packningen draga slem och avfall med bakterier med sig ner i rummet. Den plats där fisken rensas bör även hållas väl rengjord. Vid nämnda fiskeristation ha försök gjorts att behandla hälleflundra i saltlösning, innan den lades ner i rummet. Ett parti hälleflundra lades efter rensningen under 10 minuter i en 20 % saltlösning, ett annat parti under samma tid i 25 % saltlösning. Efter behandlingen undersöktes bakteriemängden på viss ytenhet. Det visade sig att på det första partiet funnos 1940 bakterier på ifrågavarande yta, på det andra blott 745. På hälleflundra, som ej undergått någon behandling, funnos ej mindre än 118 000 bakterier per ytenhet. Saltbehandlingen får ej vara för kraftig, ty då tränger så mycket salt in i fisken, att den får en salt smak. Den med saltlösning behandlade fisken lades sedan i lastrummet, där även lades obehandlad fisk. Fisken packades i is på vanligt sätt. Efter 9 dagar undersöktes fisken åter. På den med saltlösning behandlade fisken fanns blott 1/10 av det antal bakterier som fanns på den obehandlade fisken och som brukar finnas på ilandförd hälleflundra.

Under den varma årstiden måste fisken isas betydligt kraftigare än annars, men man måste tillse, att fisken ej får ligga i isvatten. Detta har en mycket ofördelaktig inverkan på fisken. Isvattnet bör alltid kunna rinna ut ur förvaringsrummet. Kan det ej göra det fullständigt, är det lämpligt att lägga ett galler el. dyl. på botten, så att fisken kommer att ligga ovanför det ansamlade vattnet. Rensad rundfisk bör läggas med buken nedåt, så att smältvatten ej samlar sig i bukhålan. Det är även fördelaktigt, om plattfisk kan packas på kant, så att smältvattnet lättare kan rinna bort och ej skada den mera ömtåliga blandsidan.

N. R.

Skötsel av befruktad fiskrom och utplantering av fiskyngel.

(Referat av föredrag hållet vid Föreningen Sveriges fiskeriinstruktörer och Tillsyningsmäns årsmöte 1931.)

På grund av att en del fiskodlare mera sällan sysslar med höstlekanande fiskar och därför själva ej få den erfarenhet på området som är nödvändig för att erhålla goda resultat, skall jag vid detta sammanträde redogöra för några erfarenheter på området.

Det är ej alltid säkert, att det kommer an på själva befruktningen, om rommen blir dålig. Rommens bättre eller sämre kvalitet kan, om rommen ej omedelbart kan inläggas i anstalt, i många fall bero på förvaringen efter befruktningen. Det är under förvaringen vid eller i omedelbar närhet av fiskeplatsen som rommen i regel förstöres. Ett förvaringssätt som är förkastligt, men vilket ännu ibland användes är att hålla rommen i transportflaskorna och sedan sänka dessa till sjöbotten eller ett par meter under vattenytan. Vid detta förvaringssätt ha stora portioner fiskrom förstörts. Vattnet i transportkärlet blir stillastående och rommen dör inom kort tid på grund av syrebrist. Rommen förvaras bättre på land. Ty på natten faller i regel lufttemperaturen, vattnet i romkärlet avkyles och rommens syrebehov minskas i samma mån som vattnet blir kallare. Befarar man att rommen ej klarar sig över en natt måste man byta om vatten i kärlet under natten. Ett annat sätt är att ha ett större reservkärlet fyllt med vatten och med en slang leda vattnet väl reglerat — så att vattnet räcker 6—8 timmar — till romkärlet.

Bäst förvaras fiskrom i flytande lådor. Lådorna förfärdigas, i olika storlekar allt efter de rommängder som skola förvaras, på så sätt, att såväl botten, sidor som gavlar äro av metallduk. Dessa lådor utläggas på något för alla vindar skyddat ställe i lä av holmar och uddar, dock får svag lugnsjö rulla in, så att lådan är i jämn rörelse. Ännu bättre äro smala sund, där vattnet strömmar fram och tillbaka, eller bäckar och floder. Rommen förvaras utmärkt även i mycket små bäckar, i fall blott vattnet icke kommer från någon gödselstad eller dylik plats. När rommen förvaras i lådorna, bör man se till, att rommen icke är i stark rörelse eller att den ligger alldeles stilla. Bästa resultatet vinnes, om rommen knappast märkbart vill lyfta sig lite här och var i lådan. Är vattnet + 8 à 9 grader bör man icke utsträcka förvaringen av rommen på fiskeplatsen över 3—4 dygn. Är vattnets temperatur + 2 à 3 grader, kan rommen förvaras i lådan inemot en veckas tid.

Vid transporten till anstalten har man att välja på två transportsätt, antingen i vatten eller torrt i lådor. I köld är transport i vatten utesluten, men är det blidväder och transporten blott tager 3 à 4 timmar i anspråk, torde det vara både bäst och bekvämast att transportera nybefruktad rom i vatten. Vid en luft- och vattentemperatur på + 6 à 7 grader kan, om transporten varar

högst 3—4 timmar, i ett 50-literskärlet tagas 10—12 liter rom. Är såväl luft- som vattentemperaturen lägre, exempelvis + 2 grader, kan man frakta samma kvantitet rom 5—6 timmar. Är temperaturen ännu lägre, kan i ett 50-literskärlet under cirka 3 timmar fraktas 18—20 liter rom. När vattnets temperatur kommit ned till 0 grader, är rommens syrebehov ytterst ringa. Så anlände till Borens hults anstalt med båt, som av snötjocka blivit 18 timmar försenad, 36 liter fiskrom i 100 liter vatten alldeles oskadad. Vid ett annat tillfälle låg 8 liter rom i 12 liter stillastående vatten i 8 timmar utan att taga skada. Hade vattnet vid dessa tillfällen haft en temperatur av + 1 grad hade med säkerhet vartenda ägg dött.

När fiskrom transporteras i vatten, skall kärlet alltid fyllas med vatten, så att vattnet ej kommer i rörelse i kärlet, när detta fraktas eller omlastas i vilket fall rommen blir utsatt för omskakningar och förlustprocenten blir stor. Denna förlust kan helt undvikas, om kärlet är fyllt med vatten.

Tager transporten lång tid i anspråk och är det kallt, bör rommen sändas torr. Det beror i hög grad på noggrannheten vid förpackningen, om resultatet blir bra. En olägenhet har man att räkna med vid torr förpackning, nämligen den, att rommen då är mera utsatt för stötar vid omlastningar än vid transport i vatten. Ett gott transportresultat anses föreligga, när av 100.000 lax- och rödingägg, som transporterats 4—6 timmar, c:a 2—300 ägg få plockas bort.

En transportlåda för torr transport, som kan anses tämligen ändamålsenlig, är 66 × 58 × 47 cm. stor låda försedd med en 42 × 34 × 28 cm. stor innerlåda. I innerlådan packas rommen antingen på tyllramar eller i påsar. Användes påsar, skall innerlådan uppdelas i tre fack. I varje sådant fack lägges ett varv med påsar inbäddade i mossa. Tomrummet mellan inner- och ytterlådan fylles med torvströ. Torvströet bör läggas så poröst som möjligt, då det isolerar bäst. I en sådan låda kan för dagtransport sändas rom i 10—12 graders nattkyla. Ögonpunktsrom transporteras alltid torr. Vid framkomsten till kläckningsanstalten utjämnas eventuell temperaturskillnad emellan vattnet i anstalten och rommen. Denna utjämning bör ej gå fortare än att 1/3 grad utjämnas pr minut.

När nybefruktad rom kommer in i anstalten, kan den vara dålig av två orsaker, dels dåligt befruktad och dels skadad vid förvaringen. Är den dåligt befruktad, ger detta mera långsamt sig tillkänna på så sätt, att flera ägg vitna i lådorna mellan varje renplockning. Obefruktade ägg kunna tillsynas ligga friska i fyra à fem månader, blott med den skillnaden, att de obefruktade rödingäggen få en något mera grön- och laxäggens en gulaktig färgton. Granskas äggen närmare, upptäcker man, att det icke finnes något spår till embryobildning i det samma. Blev alla ägg befruktade vid befruktningen, skulle dödligheten nedbringas till ett minimum, ty i regel dö knappast några befruktade ägg under utvecklingstiden, utan de ägg som plockas bort äro i regel obefruktade. Beror dödligheten på fel vid förvaringen, d. v. s. är rommen kvävd genom syrebrist,

dröjer det icke, om temperaturen är + 4 à 5 grader, mer än 5—6—7 dagar, förrän stor dödlighet börjar inträffa, och fortsätter denna dödlighet omkring 10—14 dagar. Är vattentemperaturen låg, får man räkna med att dödligheten håller på 3—4 veckor. Fiskaren, romleverantören, har ej en aning om, att rommen är dålig, enär rommen ser ut att vara fullt frisk, när den sändes från fiskeplatsen.

När rommen blott några dagar förvaras på fiskeplatsen hinner den ej antaga den färg som är karakteristisk för de döda äggen, utan behåller sin friska färg ytterligare några dagar. Av denna anledning har fiskaren ofta den uppfattningen att rommen, han levererar, är levande.

Efter inläggningen av rommen i anstalten, bortplockas omedelbart alla döda ägg. Efter ytterligare 2 à 3 dygn böra alla döda ägg ånyo avlägsnas och romkassarna lyftas, så att äggen växla plats inbördes. Finnes det fel på äggen synes detta i regel vid denna tidpunkt. Är den inlagda rommen bra, bör man sedan låta rommen vara i fred så mycket som möjligt, ända tills den är embryonerad. Man bör under inga villkor »plocka» rommen mer än en gång i veckan. Uppstår ingen svampbildning hos de döda äggen, kan man låta rommen ligga i fred ända till 10 à 11 dagar i sträck utan att plocka bort några döda ägg, dock böra romkassarna »lyftas» minst en gång i veckan. Svampfaran är ej så farlig som ofta framhålles. Skulle svampbildning börja, dröjer det i alla fall några dagar, för att ej säga en vecka, innan svampbildningen hunnit så långt att den tager död på ett friskt ägg.

Är vattnet vid rommens inläggning + 6—7 grader, har rommen genomgått den känsliga perioden på c:a 3—4 veckor. Är vattnets temperatur vid inläggningen blott 1 grad, uppgår den känsliga perioden hos laxen till c:a 3—4 månader.

Hur tjockt lax- och rödingrommen kan läggas i kläckningslådorna är ytterst beroende på lokala förhållanden. Är vattnet rent, kan på en yta av 11 kvdm., d. v. s. 45 × 28 cm., läggas intill 24.000 rödingägg och 16.000 laxägg motsvarande i rymd 4 liter. En sådan låda bör genomströmmas av 6—8 liter vatten i minuten. En lämpligare beläggning i en sådan låda är dock 2 1/2 liter. Romlagret blir då c:a 2 cm. tjockt. Under kläckningen bör man alltid se till att skalen efter de kläckta äggen — bekvämast med hävert — avlägsnas, ty i annat fall tilltäppes metallduken och ynglet går över lådan, eller också kan ynglet trassla in sig i skalen och stora klumpar bildas.

Sikrommen kläckes numera uteslutande i kläckningsglas. I de Nordqvistska glasen, vilka nu allmännast torde användas och rymma 12 liter, kan med fördel intill 9 liter sikrom kläckas. Kläckningsresultatet blir procentuellt bättre med 9 liter än exempelvis med 3 liter i varje glas. Behöva icke glasen av utrymmesskäl beläggas så kraftigt, torde 6 liter pr glas vara den lämpligaste kvantiteten. Vattenförbrukningen pr glas är c:a 3—4 minutliter vid en nivåskillnad mellan glasets överkant och vattenbehållaren av 1 meter.

Sikglasen skola vara självrensande, men så är i regel icke förhållandet. De döda äggen samlas dock så småningom, om lagom med vatten påsläppes, vid kanterna och uppsuges med en hävert. Man kan dock få till stånd en självrensning, om man förfar på följande sätt, vilket dock ej bör användas förrän ögonpunkterna äro fullt synliga. Vattnet strypes 50—100 meter eller längre från sikglasen, så att vattenrören ej gå fulla med vatten. Vattnet suger nu till sig luft och blir till slut övermättat av luft. När vattnet kommer in i sikglasen, avsöndra en del luften i små bubblor, vilka fästa sig på de döda svampbelagda äggen och lyfta dessa till vattenytan, där de falla över glasets kant.

Vid anläggning av sikkläckningsanstalter borde anordningar vidtagas, så att vattnet kunde övermättas med luft. Ett rör, vars övre mynning låge högre än vattenytan vid intaget, kunde insättas i vattenledningsröret. När vattnet sedan strypes, så att ledningsröret ej går fullt med vatten, suger vattnet med sig luft.

Är kläckningsanstalten anordnad för både sik och lax, vore det ur bekvämlighetssynpunkt bra, om siken hade en särskild ledning, så att man kunde göra en del anordningar utan att taga hänsyn till laxrommen. Ty när vattnet blir övermättat med luft, avsätter sig luftblåsor och bilda stora luftsamlingar under metallduken i laxlådorna, så att vattnet blir stillastående under dessa och laxäggerna dö av denna anledning i brist på vattencirkulation.

När sikrommen kläckes är det av vikt att se till, att ynglet ej går ut. Det är därför absolut nödvändigt, att ha en håv av tyll eller fin metallduk, som avloppsvattnet från sikbassängen får gå igenom och som hindrar att ynglet följer med.

Sikynglet bör om möjligt släppas ut inom loppet av en vecka, om vattentemperaturen är + 4 grader, och inom några få dagar, om vattentemperaturen är + 10 grader. Är vattnets temperatur åter 0 grader, kan sikynglet gå 3—4 veckor utan att dö eller taga skada.

Vid en luft- och vattentemperatur av omkring 0—1 grad kan i ett 50-liters kärl fraktas 70—100.000 sikyngel 5—10—15 mil, om transporten verkställes med lastbil. På en lastbil kan då fraktas c:a 2.000.000 sikyngel. Är temperaturen högre, och transportvägen lång, får man taga mindre med yngel i varje kärl. Hur kort en järnvägstransport än är, bör då under inga förhållanden i ett 50-liters kärl tagas mera än 50.000 sikyngel. Tager järnvägstransporten någon timma eller längre tid i anspråk, är 30.000 yngel i en 50-liters flaska maximum. När luften på våren börjar bli varm, bör i en dagtransport ej tagas mer än 14—20.000 i ett kärl av ovan nämnd storlek, såvida icke på ett eller annat sätt syrerikt vatten kan tillföras ynglet. Verkställes transporten med båt och vårdare medföljer, kunna transportkärlen besättas tätare eller med 200.000 yngel varje 50-liters kärl. Vid så tät besättning fordras det en jämn vattencirkulation i i kärlet. C:a 15.000 röding- och 10—12.000 laxyngel motsvarar vid transport 100.000 sikyngel. Vid transport av fiskyngel böra transportkärlén icke vara fulla med vatten som vid romtransport.

Vid all yngelutplantering bör man givetvis söka lä land. Utsättes ynglet nära land, bör man förvissa sig om att icke någon sjö rullar in, så att ynglet kan kastas upp på land. Vikten härav må belysas av en händelse som undertecknad var utsatt för år 1919. Jag gick nämligen vid en flod och utplanterade laxyngel då det in i floden rullade en svag nästan omärklig lugnsjö. När två kärl voro tömda, märkte jag att ett och annat laxyngel sattes på land av det svaga vågsvallet. Sedan resten av ynglet utsatts på annat håll, återvände jag till det först utplanterade ynglet och fann då, att av c:a 12.300 yngel något hundratal strandat. Det var ju ingen mängd att tala om, men händelsen visar i alla fall, att man aldrig kan vara nog försiktig, när man planterar ut fiskyngel. Utplanteras ynglet från båt, kommer ynglet ut på djupare vatten. Sikynglet söker sig icke till botten när det utplanteras och man riskerar därför alltid att en del, även av svagt vågsvall, kan sättas på land. Av rödingynglet går ej allt omedelbart till botten utan ett litet antal simmar i vattenytan 10—15 minuter.

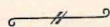
När utplantering av fiskyngel sker från Borenhult, bruka vi alltid gå till lä land. Finnes icke lä-land, planteras ynglet på grund — vilka vi alltid hålla reserverade för sådana fall — ute i sjön. Vi bestämma alltså sällan, när vi plantera ut yngel, var vi skola släppa ut detsamma, utan detta bestämmas av vinden.

Under utplanteringen bör man söka få ynglet spritt över så stora områden som möjligt. Vi använda vid utplanteringar gummislangar som hävertar, genom vilka ynglet ledes från transportkärlen ut i sjön. På så sätt kan ynglet spridas över stora vidder, och blir ej så tjockt och klumpvis utplanterat, som det gör när det tömmes från transportkärlen.

Vid vattenömsningen i yngelkärnen ledes vattnet från transportkärlet genom en gummislang, vilken tjänstgör som hävert. I den ända av slangen, som är fästad vid kärlet, är fastsatt en finmaskig bottensil, som hindrar ynglet att följa med vattnet ut genom slangen. Silens maskstorlek bör, för att fiskynglet ej skall fastna i silduken, vara för sikyngel 35—40 håls- och för lax- och rödingyngel 16—18-hålsduk. Silen bör ha en så stor genomsläppningsaria som möjligt och ha formen av ett itudelat klot med en radie för silen av 10 cm.

För att kunna avgöra om fiskäggen äro befruktade, när de komma till anstalten tages prov av rommen. Dessa prov utföras på så sätt, att rommen lägges i ättiksyreblandat vatten. Är ägget befruktat, framträder groddskivan i regel jämn och rund. Är ägget åter icke befruktat, framträder groddskivan ojämn och strimmig. Det bör dock påpekas, att det fordras en tämligen stor vana för att ur dylikt prov med bestämdhet kunna säga, om rommen är befruktad eller icke. Har rommen varit utsatt för syrebrist, förryckes resultatet. Säkare är då att vänta med provtagningen 6—8—10 dagar, då absolut säkert resultatet erhålles.

Gottfrid Arvidsson.

Det gotländska vinterfisket och dess möjligheter.

I de djupa fjärdar och vikar, som flerstädes förekomma vid vår mellersta östersjökust betecknar ofta isläggningen ett kraftigt uppsving i strömmingsfisket. Då tar ju nämligen det viktiga isnotfisket inom dessa områden sin början. För större delen av Östersjöns fiskare, som ju måste bedriva sitt fiske på mer eller mindre fritt vatten, sätter ju däremot isen vanligen stopp för alla fångstfärder och tvingar till mer eller mindre fullständig överksamhet. Särskilt vid norrlandskusten blir ju denna döda säsong i fisket ofta mycket lång. Den blir också i många fall och naturligtvis särskilt efter en sommar med dåligt fiske mycket prövande för fiskarna och deras familjer i all synnerhet om, som för närvarande, tillfällena till extraförtjänster äro få.

Den förädlingsindustri för strömming, som nu synes på god väg att växa fram vid norrlandskusten, lider också säkerligen i sin utveckling av de långa nödtvungna uppehållen i produktionen, som orsakas av att ej råvara kan erhållas under vintrarna.

Här och där utefter norrlandskusten såsom utanför norra Ångermanlands kust och i Skellefteå skärgård hava visserligen under de senare åren och delvis med gott resultat försök gjorts att fiska strömming under is med skötar. Tyvärr är det endast på vissa bestämda ställen, som djupförhållandena äro sådana utefter mellersta delen av östersjökusten och norrlandskusten, att fiske under is utomskärs kan bli lönande. Man torde därför knappast kunna hoppas att dessa vinterfiskeplatser skola få mera än lokal betydelse.

Vi ha emellertid i Östersjön ett område, där nu under en lång följd av år ett ganska omfattande vinterfiske bedrivits ej blott av där hemmahörande fiskare, utan dit båtar så väl norr- som söderifrån sökt sig. Detta område är farvattnet utanför Gotlands och Fåröns nordvästra kust.

Det är framför allt två faktorer som gynna utvecklingen av ett vinterfiske inom detta område. Dels är nämligen isförhållandena här osedvanligt gynnsamma. Även under de strängaste vintrar är nämligen denna trakt mycket litet besvärad av ishinder. Dels är vattendjupet här högst betydande ännu helt nära land, vilket gör, att strömmingen även under vintern stannar kvar i kustens närhet.

Många gotländsfiskare från andra delar av ön förlägga nu sitt vinterfiske till denna trakt, där bortåt hundra båtar torde vara i gång från januari till in i april. Även fiskare från fastlandet ha, som förut nämnts, deltagit i detta fiske dock endast ett par eller några få båtlag varje år.

Ännu så länge har det alltså huvudsakligen varit gotlänningarna själva, som utnyttjat de goda fiskemöjligheter, vilka erbjuda sig i denna trakt. Med tanke på att strömmingsfiskarena utefter långa sträckor av vår fastlandskust just under den tid, som fisket i allmänhet är som mest givande vid Gotlands

nordvästra kust, äro mer eller mindre fullständigt förhindrade att utöva sitt egentliga näringsfång, torde det emellertid vara värt att undersökas, om icke åtminstone en del av alla dessa fiskare med fördel skulle kunna deltaga i det gotländska vinterfisket.

Det är naturligtvis en hel del förhållanden, som därvid måste tas med i beräkningen. Först och främst bör naturligtvis den frågan uppställas, om området är tillräckligt stort och strömmingstillgången så riklig, att ett betydligt större fiske än det, som nu bedrivs här, skall kunna utvecklas. Vad områdets storlek beträffar, så kan den uppskattas till flera kvadratmil, så nog finns där plats, och strömmingstillgången torde att döma av de mycket rika fångster, som nu en ganska lång följd av år gjorts här, kunna betecknas som riklig. Egenomligt nog synes tillgången inom detta område ej heller vara underkastad så våldsamma växlingar som inom andra trakter i Östersjön.

Man skulle ju kunna befara, att avsättningsförhållandena skulle vara besvärliga från denna ganska avlägsna kuststräcka. Förr var nog också detta fallet. Nu har emellertid härifrån etablerats en mycket regelbunden strömmingstrafik till fastlandet uppehållen av ett flertal uppköpare. Man har här som på åtskilliga andra håll också gjort den erfarenheten, att ju större kvantiteter som landföras inom en trakt och ju regelbundnare fisket bedrivs desto lättare är det att ordna avsättningsförhållandena, då härigenom möjligheter skapas för en ordnad fiskhandel i stort.

Det skulle kanske också kunna yppas farhågor för, att så stora fångster skulle komma att ilandföras här, om deltagarna i detta fiske blevo väsentligt flera än de nu äro, att marknaden bleve alldeles överfull. Man må emellertid betänka, att under eftervintern, alltså under den tid, då fisket på i här ifrågasvarande trakt vanligen är mest givande, strömmingsfisket utefter större delen av fastlandskusten är mycket obetydligt. Man kan naturligtvis ej heller vänta, att deltagandet i gotlandsfisket skall bli så livligt, att de fångster, som här göras tillsammans med dem, som eventuellt under samma tid erhålles vid fastlandskusten, i mängd skola överträffa landets sammanlagda strömmingsfångst under den varmare delen av året alltså under de årstider, då strömmingsfisket är i gång längs hela kusten. Då härtill kommer, att avsättningen under vintern på grund av strömmingens större hållbarhet under denna årstid i allmänhet ställer sig lättare än under sommar och höst, torde man ej behöva frukta, att avsättningen för ett utvidgat gottlandsfiske skall behöva stöta på några oöverbärliga svårigheter.

Fisket bör troligen i fortsättningen liksom hittills bedrivs med förankrade skötar eller strömmingsgarn. Samtliga nu i Östersjön och Bottniska viken brukade sköttyper hava visat sig användbara vid detta fiske, även om de vanliga norrlandsskötarna kanske visat sig mest lämpliga. Att anskaffa några nya och dyrbara redskap, som ej sedan kunde finna användning vid fisket i hemtrakten, är alltså ej nödvändigt för den, som vill deltaga i gotlandsfisket.

Båtarna böra antingen vara heldäckade eller också öppna med ordentligt tilltagen maskinruff.

Att bo en längre tid ombord på små strömmingbåtar under den kallaste delen av året är ju inte vidare angenämt, och är det därför lämpligast att söka ett logi i land. Än så länge går det också rätt bra att komma över ett rum i ett privat hus. Skulle emellertid talrika främmande fiskare komma att deltaga i detta fiske, bleve det kanske nödvändigt att från det allmännas sida logi ordnades, som mot billig avgift kunde ställas till fiskarens förfogande.

Nödtorftigt skydd kan visserligen redan nu flerstädes inom området beredas åt båtarna. Beträffande hamnförhållandena behöver dock åtskilligt förbättras, om vinterfisket vid Gotland skall kunna utvecklas till vad det säkerligen kan och bör bliva.

Utrymmet tillåter emellertid icke att här närmare ingå på de åtgärder, som kunna anses mer eller mindre nödvändiga för att främja utvecklingen av detta fiske. Avsikten med dessa rader har också huvudsakligen varit att fästa uppmärksamheten på de möjligheter, som erbjuda sig vid Gotland för de fiskare, som önska driva vinterfiske efter strömming.

Chr. Hessle.

Ett praktiskt sätt att taga upp sträck- och stagstenar¹⁾.

Varje fiskare, som sysslar med ryssjefiske, har säkert kännning av de svårigheter, som ofta äro förbundna med upptagandet av sträck- och stagstenar eller ankaren, i synnerhet om sjön till på köpet är upprörd. Här nedan skall i korthet redogöras för ett praktiskt och enkelt sätt att utföra detta påkostade arbete, som upfunnits av fiskaren och bonden Fride Nyström i Karleby, Rödsö. Den synnerligen enkla och billiga inrättningen borde kunna spridas och bliva till nytta för många fiskare, i synnerhet som envar säkert själv kan göra sig en dylik.

Av en plankstump (Fig. 1) 6—8 tum bred, 2—3 tum tjock göres själva stommen. Längden anpassas efter båtens djuplek, men bör vara så stor att ungefär 6—8 tum skjuter över båtens sida. I ena ändan (Fig. 1 b) utsågas ett stycke så att plats erhålles för själva rullen c, över vilken linan skall glida. Rullen kan tillverkas av trä eller järn och mäta ungefär 4 tum i längd samt hava en diameter av ungefär 3 tum. Tillverkas rullen av trä, bör man i hålet, som man borrar

¹⁾ I Österbotten benämnes den sten eller ankare, varmed själva ryssjan fästes vid bottnen, »sträcksten», de stenar, med vilka man »stagar» eller spänner ut krokarmarna och landarmen, »stagstenar.»

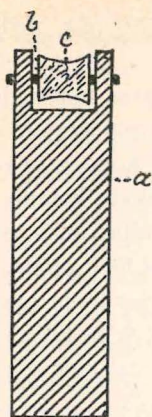

Fig. 1.

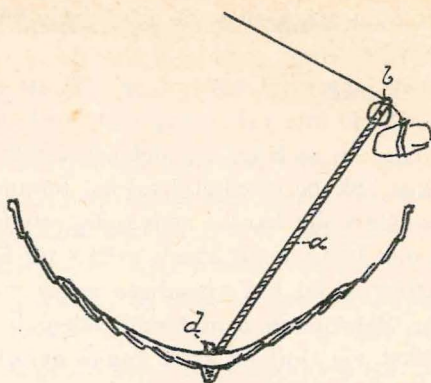
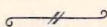

Fig. 2.

igenom rullen, inpressa ett mässingsrör, varigenom den löper lättare och håller längre. Rullen insättes sedan i den ursågade änden av plankstumpen medels en järnten, som då kommer att tjänstgöra som axel. På båtens botten (Fig. 2) anbringas en kloss *d* till fotfäste åt plankans andra ände. Vid upphalningen av ankaret eller stenen får linan löpa över rullen och då stenen kommit upp och stöter mot rullen reser sig plankan *a* och lyfter ledigt och lätt över båtkanten, varpå man så snart stenen nått tillräckligt långt över denna endast har att fira ned densamma i båten.

Uno Granlund.

(i Fiskeritidskrift f. Finland).

Meddelanden och notiser.

Kontrollstämpling av strömning i Österbotten. Vid Österbottens fiskarförbunds vårmöte beslöts att snarast möjligt införa kontrollstämpling av strömning. Både vår- och höstströmning skulle stämplas, men med särskilda stämplat. Prima fisk stämplas oberoende av om den är radad eller ej, därest fisken i övrigt fyller de fordringar, förbundet kommer att uppställa. Olika stämpel begagnas dock för radad och icke radad. Även oremsad prima beredd strömning stämplas, men även den med särskild stämpel. Alla fiskare betecknas i

nummerföljd och var och en ansvarar för innehållet i kärnen. Påträffas en fiskare, som fuskar, kan förbundet för viss tid eller för alltid besluta att inte stämpla vidare åt honom. (Efter Fiskeritidskrift f. Finland).

Nya fiskeriforskningsinstitut. Fiskerindustrien har öppnat ett nytt forskningsinstitut i Vancouver. Universitetet i Washington har av Rockefellerstiftelsen erhållit medel till anläggande av ett oceanografiskt forskningsinstitut. Hermetikindustriens laboratorium i Stavanger skall öppnas den 26 juni.

